

Sebezarazení na škále levice - pravice

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2002</i>
Otázky:	<i>PO.2</i>
Termín terénního šetření:	<i>5. – 12. června 2002</i>
Pocet respondentu:	<i>1103</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výber respondentu:	<i>kvótní výber</i>
Zveřejněno dne:	<i>7. srpna 2002</i>
Kód tiskové informace:	<i>PO20807</i>
Zpracoval:	<i>Jan Cervenka</i>

V červnovém šetření respondenti odpovídali na pravidelne pokládanou otázku: „**V souvislosti s politikou se často hovorí o levici a pravici. Kam byste se zaradil Vy osobne na této stupnici, kde 1 znamená krajní levici a 7 krajní pravici, 4 je střed.**“

Tabulka 1 – Sebezarazení na pravolevé politické škále

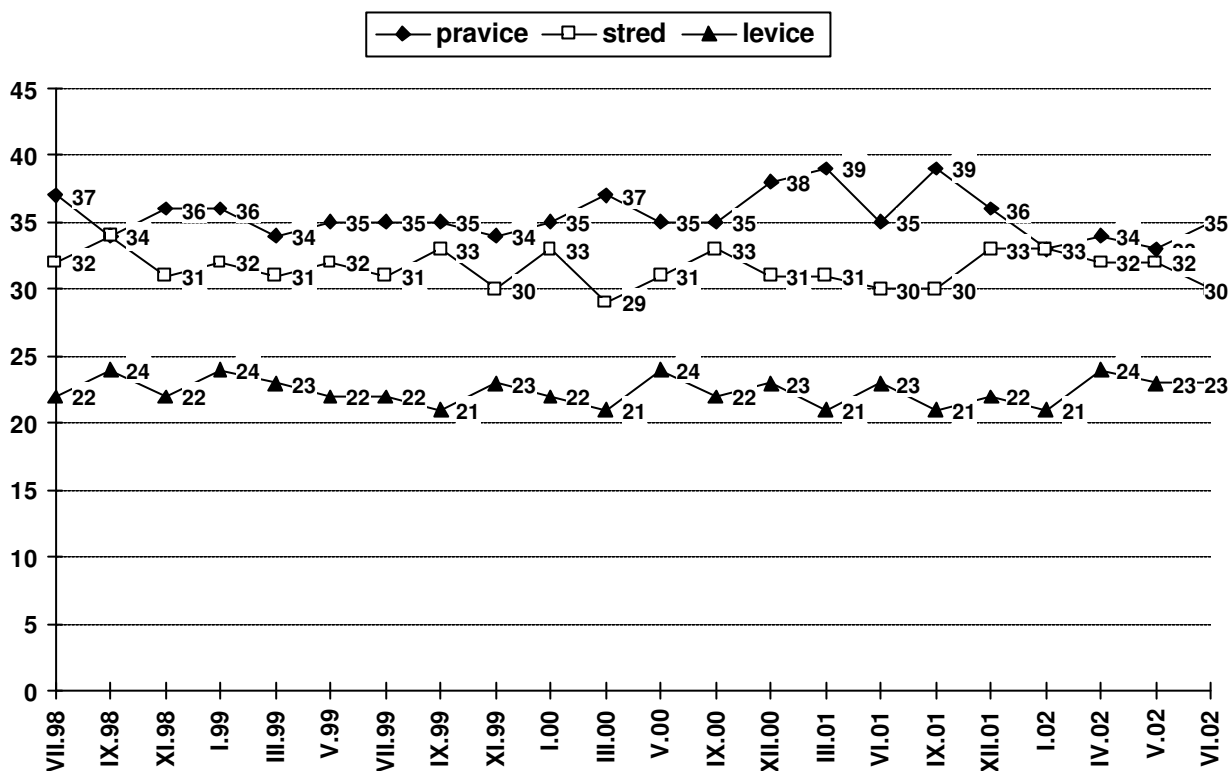
mesíc/rok	KRAJNÍ LEVICE (1)	LEVICE (2)	LEVÝ STRED (3)	STRED (4)	PRAVÝ STRED (5)	PRAVICE (6)	KRAJNÍ PRAVICE (7)
1/2002	2	6	13	33	18	13	2
4/2002	1	8	15	32	20	12	2
5/2002	1	6	16	32	20	11	2
6/2002	2	6	15	30	19	12	4

rádková procenta, dopocet do 100 % tvorí odpovedi „neví“, velikost náhodné statistické chyby činí + -3 procentní body

Sebezarazení na sedmibodové škále levice-pravice je dlouhodobě pomerne stabilní s tím, že lidé mají trvale tendenci se více hlásit k pravici (35 % v posledním šetření) a ke stredu (30 %), než radit sebe sama do levé části takto rozděleného politického spektra (23 %). Zásadní zmena v tomto ohledu nepřišla ani bezprostredne pred červnovými volbami do Poslanecké snemovny, které znamenaly viditelný presun volicské příznej k levicovým politickým subjektum. Jak ukazuje graf 1, s výjimkou rídkých výkyvu, které mírne prekročily hranici náhodné statistické chyby, bylo rozložení na pravolevé škále prakticky beze zmen po celé minulé volební období. Z údajů v tabulce c. 2, která dokumentuje vývoj od roku 1994, je pak zřejmé, že k dramatickým posunům nedocházelo ani předtím. Presto

však jistý vývoj zde videt lze – v období od roku 1998 do současnosti se poněkud zvýšila ochota přihlásit se k levici v porovnání s předchozími lety a naopak podíl těch, kdo se hlásí k pravici, zaznamenal v období po roce 1996, které s sebou přineslo otevřené hospodářské problémy a pád pravicové vlády, jistý pokles, a to nejprve ve prospěch podílu středu a posléze podílu levice.

Graf 1 – Vývoj od cervence 1998 do června 2002

Právice = součet procent u krajní pravice, pravice a pravého středu.

Levice = součet procent u krajní levice, levice a levého středu

Tabulka 2 – Sebezarázení v pravolevém spektru 1994 – 2002

	1994*	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002**
levice	18,5	19,2	19,4	19,4	22,1	22,5	22,4	21,8	22,8
střed	31,4	31,8	29,2	34,4	32,4	31,5	31,4	31,0	31,8
pravice	40,9	37,8	39,5	34,8	35,4	34,8	36,0	37,3	33,8

procenta, celoroční průměr, dopocet do 100 % ve sloupci tvoří podíl „neví“

*) včetně prvního šetření z listopadu 1993

**) průměry za období leden až červen

Podrobnější analýza dat ukázala, že k levici se častěji hlásí respondenti starší 60 let, respektive důchodci, pracovníci v delnických profesích a lidé se špatnou životní úrovní. Naopak pravicovou orientaci více deklarují lidé ve věku 30 až 59 let, muži, absolventi vysokých škol, podnikatelé, vedoucí nebo vysoce odborní pracovníci, respondenti s dobrou životní úrovní, Pražané a obyvatelé měst s populací nad 100 tisíc. Jako středové sebe výrazně častěji označují studenti, respektive mladí ve věku 15 až 19 let

(na úkor podílu levice), ženy (více na úkor podílu pravice), kvalifikovaní delníci a středně odborní pracovníci.

Tabulka 3 - **Sebezarázení na škále levice - pravice podle stranických preferencí**

	Krajní levice	Levice	Levý střed	Střed	Pravý střed	Pravice	Krajní pravice
KSCM	18	26	32	13	3	4	0
CSSD	0	9	35	40	9	3	0
Koalice	0	0	7	29	39	16	5
ODS	0	1	1	12	34	34	15

procenta v řádku, dopocet do 100 % tvorí odpovědi „neví“

Vztah sebezarázení na škále levice - pravice a volebních preferencí ukazuje tabulka 3. Z ní je patrné, že jednoznačně nalevo se radí voliči KSCM, z nichž se k levicové orientaci přihlásilo 76 %. Ti jsou přitom výrazně (v porovnání s celkem nadprůměrně) zastoupeni ve všech bodech škály nalevo od středu počínaje „krajní levicí“ a konce „levým středem“. Stoupenci CSSD se na škále koncentrovali do „středu“ a do „levého středu“ (75 %). Více nalevo se radili relativně sporadicky (9 %), přičemž s tím srovnatelná část příznivců levicové CSSD se naopak přihlásila k „pravému středu“. Stoupenci Koalice se nejčastěji zarazovali do „pravého středu“, kde jejich podíl výrazně statisticky překročil průměr, a do „středu“. V porovnání s celým souborem mírně nadprůměrná část z nich se rovněž přihlásila k „pravici“, ale někteří se také zaradili nalevo od středu. Na rozdíl od dříve zmíněných stran se zde objevila i malá skupina radící se ke krajní pravici. Dotázaní orientovaní na ODS jsou nadprůměrně přítomni ve všech bodech škály napravo od středu, zatímco ve středu samotném je jejich zastoupení relativně nízké.